

POEMES

per Daniel Ribé i Brunel

*a la Maria
i al Jaume, en el record*

Han nascut flors de neu
en mi; en el meu camí
envers la nit,
envers la tenebrosa alçària dels teus ulls

Flors de Foradada

I

Aigües endins el riu
se n'anava, se n'anava;
aigües endins el gran saltant
d'escuma, de mort. Boirina
d'aigües endins la meva vida
inunda el teu cos
solcan-te un calfred l'esquena.
Aigües endins hi ha dos rius
que se'n van i se n'anaven;
aigües endins un gran saltant
els farà perdurables:
no finiran a baix del roquerar,
aigües enllà, els noms nostres:
si a cada vegada moren
a cada vegada, aigües endins,
seguiran neixen...

II

Abans d'anar-me'n
m'escollaré els dits i les mans,
allargassades i tendres
com quan escriuen poemes;
registraré el fons dels ulls,
com dos fumalls de cendra,
per si guarden tresors, i donar-te'ls;
examinaré el meu cor,
navili gran de guerra,
tot escrutant l'horitzó
de la mar per a esquivar esculls.
I tot el jo atrotinat,
matusser romeu vers l'ànima teva:
ço que sóc t'ho dec a tu,
i a mi només
l'àlit d'un vers del que en faig bòfia...

III

Hissàvem paraules al vent
 que eren sempre les mateixes:
 puc però no puc;
 vull però no vull.
 Cavalls vermells restaven al portell
 que duu al lllindar del somni:
 cavalls vermells
 indomitament tossuts
 i belicosos.
 Hissàvem paraules al vent
 de tramuntana. Arribàrem a la fi
 al darrer relleix del cingle
 i vam donar-nos la mà
 tot volant vers un capvespre de llums clares...

IV

No t'entenc si amb parla clara
 de nous espers ventes dissorts
 i antigues malhaurances
 doncs heroi sóc de noves esperances.
 No t'entenc si de la meva
 il·lusió en fas temença
 i dels meus dubtes no em tornes certituds.
 Aniré com foll dins l'ambrosia
 d'un ésser nou que va embalat,
 i amb rostre cru, i cara a cara,
 un guspireig d'aiguabatents voldria
 i una llum i una finestra
 del tot oberta de bat a bat...

V

Endut com foll i amb fosc navili
 per riu gruixut vers un congost obscur
 que amaga la foradada del temps,
 sense cap llum,
 sóc un ningú d'obertes parpelles...

I escullo enllà les flors més blanques
 que el darrer fantasma de la nit
 ofrena a l'astre nou de la llum closa...

VI

Si tu ho vols
 jo robaré dels núvols
 el postrer raig de sol
 per a tornar-te'l aurora.

Si tu ho vols
 et serviré el capvespre
 i totes les llums que es colen
 del·là l'horitzó dels ulls.

Si tu ho vols
 deixaré la fosca foradada
 d'aquest temps vell
 que ens esmuny la pell i l'ànima.
 I copsaré d'un cop la tarda
 quan la tarda encara és migdia;
 l'arrencaré del pou de la nit
 tot fent-la de bell nou claror novella.

Si tu ho vols,
 perdut i fugitiu,
 fugiré sobre les meves passes
 vers una solposta allargadissa
 tota plena de pegats i cataplasmes...

VII

Quan no et tinc,
 com cada dia,
 faig meus els esbarzers
 de la rogalia.

Quan no et tinc
 colpo nova filferrada,
 i a trenc de lluna,
 amb les espines totes de la rua
 hi vaig pitjant mon cor
 d'una en una.

I quan et tinc,
 de tanta fol·lia,
 no sé el que dir-te:
 jo et voldria
 sota el meu cos
 de nit i dia...

VIII

Avui un déu
m'eixuga el rostre
que el porto emperlat de tristor
i d'enyorança.

Avui tot sol
dibuixo el camí de la tarda
i somnio cançons
de vent i de veles.

I l'aire té mil noms
i a mi l'esguard se m'allunya:

i ho és tot la lluita
de plorar per tu,
el meu déu,
sota l'aixella...

X

Mira'm; tot sol vingut del lloc
on les muntanyes son més altes
i més netes. No tinguís cap por
ni cap temença del meu aterratge:
he vingut d'un enlloc
estret i circumstancial
on només l'enyor encercla llunyanies.

I tanmateix el vent, la fosca,
la fresa dels ocells i del meu
gos volen debades
deturar-me la mirada.

Mira'm; sóc sol i el sol
que a tots escalfa a mi em refreda;
i tot és isard, ignot, monòton...

Si tu no hi ets
tot el paisatge com un fumall s'entela
i tota presència se m'allunya...

IX

De lluny el teu esguard
convoca en el meu front
un rieral de presències obscures;
de lluny que sóo de tu
m'aferro al buit present
tot fent-lo de bell nou
lluor de dia. Còdols, palets
i un capgirell de gabelles
m'engafeten la memòria;
el sol surt ensopit
i els mots em regalimen
dellà l'enllà de l'ultra-so.

I em sento prominent,
cabdal altívol dels sentits
que a doll de pèl i pell
ressó fan d'estol guerrer, que
llençat en mig de trons i llamps
vola com foll a la recerca dels teus ulls...

XI

A la mà per a servir-me'n
tinc alhora dues plomes;
amb l'una escric un plor,
amb l'altra dibuixo una ombra.

Pertot em cau la tarda
dins una foradada de carbó;
quan ets lluny sempre et somnio,
si ets a prop he d'allunyar-me de tu.

I el vent porta un t'estimo
tot viu i ple de claror;
tu me'l pintes amb rosada
i me'l signes amb la por.

A la mà i no sé el que fer-ne
tinc ploma i pinzells daurats;
t'escriuré doncs un poema
emmallat d'eternitat...

XII

Tem el vent i de la lluna,
dels astres tots del firmament;
tem del sol, de les fumeres
que escanyen vides arran dels terrats.
Tem del món, de les serioses
persones de seny i moral;
tem dels rostres somorts
sonrient damunt llurs tombes vives.
Tem sempre del parany de la vida,
de l'incert futur, del fantasmal després,
i de tot el riu de les coses mòvils...

Tem de l'amor, de l'enyor,
de la nostra tendresa nafrada,
de l'angúnia fosca de l'absència
dels nostres tu i jo
romanent dempeus sota el crepuscle.

Tem !

I tem per damunt de tot de l'espai
que només dintre cada u ens separa
d'un mar blau que ens faci perdurables...

XIII

Avui la mar és un pendís
llisquívols on ones i esculls hi manquen,
una vessant de glaç vermell
on cap sentiment hi sura.

tinc desfeta la camisa
i romàs enrrera capgirat, sense cor
ni cos i els pantalons plens de sutzura
com els d'un infant quan ve del joc.

Devallo fre lliure avall, com
qui cau dins un espai d'èter marès.

I l'esguard esdevé fix
i els braços alçats com de pregària.
El flux que respiro no em mareja:

doncs tot és com quelcom meu,
quelcom vingut del sempre; dels anys meus
i d'aquesta immaterialitat que avui
de bell nou torna a ser meva...

XIV

Si el dia malmès cau com vençut per les
hores]
d'ample nihilisme i la tarda s'allargassa
vers un ponent lluent de pins envernissats]
i foscos, si el sol encara riu dellà els
meus ulls]
com qui del sobrant almoina dona al pe-
legri,]
me'n vaig cara al mirall esdevenidor de
l'invisible]
per a delir l'empremta vella d'un es-
guard las]
com un cartell activitats musicals passa-
des.]

I quan els monstres de la nit s'atancen
amb gran silenci, i a la cantonada
de casa en renglera van bufant llurs tor-
xes,]

i comencen a pujar les escales,
llavors obro la porta, i com qui fa,
me'n vaig al llit. I prement-lo contra
el meu cos i amb tota força
em dono el postrer raig de certitud...

XV

Un silenci buit em resta
dallà els sons i les paraules
dites a cor obert, sense temença.
Un gran silenci de cançons,
de rius i de records
on cap guspireix de llum hi niua.

Una a una van caient
paraules i sons al pou obert
i obscur de la memòria.

Jo, cot i mut, esmunyo mentrestant
tota la realitat del paisatge,
endinsant-me, canseròs,
en l'artificial silenci de la tarda...

XVI

Corrent, cavalcant, volant,
el deler traspasso d'estretes foradades
nocturnes de mal pas i d'enyorances;
com qui vola fa mil anys
arran del paisatge quan ve la fosca.

Ara en sóc lluny i ara prop,
i no gemega res dins la distància.
Emmordassa la nit els seus sorolls
i escolto només de desplumades ales
el lent brunzir, com un motor
de bou llunyà quan recull xarxes.

Tampoc avui no has vingut:
baixem del tot les persianes!

XVIII

Haviem portat les flors
a l'altre costat del poble;
no per al monument
que muntien els dogmàtics,
els sermoners, els escrivans
i menestrals de tota mena
amb afanys llurs i vestimentes de noblesa,
calçats d'orgull i d'altre temps,
al gran senyor de la muntanya.
Haviem portat les flors:
dàlies, clavells, gessamins, nades,
també els pensaments, magnòlies i
totes les que amb deler arplegàrem,
a l'altre costat del poble,
des d'hom veu el serral, la mar i la plana,
perque fossin pastura d'ocells
abans que marcir-se amb nosaltres.

I lluïa encara el capvespre
quan tornàrem a la fredor de casa...

XVII

Perdut i endut
per la mar grossa,
en mig la nit,
com un vaixell
fingit
surant en la tempesta;
entre els esculls
de la vida
i de les nits
de mal dormir.
Perdut i endut
en lluna plena;
ocellot nocturn
alaferit.

Digueu-me doncs:
¿qui sóc jo?
¿Un viatger
de mar i lluna,
o potser el riu
que torna de la mar?

XIX

Tu hi ets encara sota els pins,
confosa en la boirina dels temps nous
i en les ales dels ocells que van de pas.
Restes entelada, o exiliada,
pels cantons obscurs d'una ciutat dormida
amb fanals de marbre fosc
i cases amb terrats tots plens de runa.

Tu hi ets, emperò, freda i crua,
sota els boreals matolls de l'abstracte
jo vingut del lluny per a salvar-te
d'un encantament de segles còsmics.

¿Per què, doncs, sinó, en el comiat de la tarda
calo foc a marges i voreres
ofrenant-te ensem llur flama i llur claror?

XX

Aquesta nit com tantes d'altres
de tota història el meu cos s'esmuny;
no hi ha rius, no hi ha colors, no hi ha paisatge
i esdevinc tot sol en remot paratge
on tota clariana rellisca sense llum.

I em dic: qui sóc?, d'on vinc?,
de quina pàtria duen els meus dits anells
i els meus ossos emprompta digna?

Jo no em conec ni en recordo
d'aquel *empíric jo substancial*
escurçant nits, venent follies,
caçant estrelles i melangies,
que en mig de bruixes i bruixots
muntava tot rient el niu.

Jo sóc ningú abans. Anul·lo
tot present aquesta nit. Sóc ja a la font
d'estels i líquens, i amb rostre humit
d'enyors i plors, aprenc tot sol
a sofrir penes. I sense planys ni mots.
d'una vegada, servir l'amor sense esperar...

XXI

A dintre de l'espill com un teatre
silent i buit la teva imatge
d'esquena s'allargassa a l'infinit.
Duus una capa blanca
tota brodada d'or i setí
i un pèrfum que em capgira
violentament el meu destí.

Damunt del vidre i amb frisança
l'ombra et dibuixo amb els dits
que se m'allarguen difosos
dellà el límit dels sentits.

Si sóc valerós potser
encara podré abraçar-te l'ombra
i esperar el teu cos sense esperança.

A dintre meu, només per a mi,
ressona un plor constant de violins...

XXII

Res no em pertany; tot m'és prestat:
les liles amb que ornes l'entrada
del porxo, la flonjor de la gespa,
les estovalles i els llençols blancs,
el llit de fusta i les caminades
pels turons verds, l'estany, el cel
la fosca, la pluja fresca i llurs sentors,
de l'arc de Sant Martí tots els colors.

El foc vermell dintre la cambra,
les sorolloses cascades i alhora silencis,
com simfonies de llum i d'aire,
quan com perduts ens fem l'amor.

Res no em pertany.
Potser només aquell fanal
confós en la boirina del meu jo,
esquinçat cada nit a frec de l'alba...

Ni tan sols la vella solitud
que només tu dins la ment trasbaleses...

XXIII

Tantost que plu que jo et dibuixo
enfilant la teva imatge en el plugim;
hi ha tot un mar difús de llunyanies
on tota ombra s'esber-la contre el mur
del meu silenci íntim. Distància enllà
tot és buit com el grisós cel d'aquesta
tarda.]

No em calen punts ni referències. Es
confon]

la teva olor, gespa tallada, en el meu
desig clos, i amb tota magnitud física.
Res d'espiritual: cap supervivència,
ni un sol esclat de plor trencat.
Resten només ensembles, com una boira,
aquella aspra dolcesa de l'enyor
i aquest dibuix teu tot fet de pluja...

XXIV

A tots convé morir-nos una mica,
 una mica més del que ens morim
 cada dia, cada tarda, cada estona
 que passa quan tenim la boca espessa
 i mirem com s'allargassa
 tota la terra sense esment;
 quan no sabem que fer.

Atrafagats anem en el neguit
 imprès en el fons de l'ànima
 del foll quefer quotidià;
 espantem monstres, ventem idees
 reals del nostre real
 món interior. Titelles som
 d'una societat closa,
 bruta, vella i artificial.
 No podem escurçar nits
 ni allargar els dies...

Per això, i per més coses
 convé morir-nos
 lentament

XXV

He de saber esperar
 l'amor sense esperar.
 És una lliçó difícil d'aprendre;
 no em compten esguards furtius,
 atrapats al vol,
 ni tampoc les paraules dolces,
 ni els vells mots, ni els apunts,
 ni els versos després del xampany.
 És tota una lluita d'esper,
 de renúncies i de veritats crues.
 És un constant assolir
 la voluntat que un no té
 i que desitja. És un refugi segur
 bastit en el més profund
 del jo. És tot això
 i moltes altres coses...

He de saber esperar
 l'amor sense esperar:
 ho necessito, senzillament
 com l'esciure't avui
 aquests versos...
 quan ja és quasi mati,
 i jo no et tinc;
 i jo et desitjo.